

MAZÁN TŰL

ELFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban előre: 16 k.
Félévesen előre: 80 k.
Évesen előre: 160 k.
Külföldi előfizetésre: 200 k.
Egyes más árak: 111 k.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége
és nap utáni napok kivételével.
Készítőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa u. 8.
A készítésért felelős vezető:
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Egyeztetés és hirdetés a kiadó
hivatalában intézendő.

XIII. évfolyam 266. szám. Nagyvárad Kedd, 1917 november 20.

Sette Comuni.

A „Hétközség“ fennsíkjának nevezik azt a területet, melyen immár a tizenegyedik napja folynak az elkeseredett harcok. Még a Piave vonal elérése előtt rátűntünk arra, hogy a Sette Comuni fennsíkja az a terület, melyen friss olasz csapatok, vagy az antant segítő csapatoknak latta vetése várható. Feltevéseinket az események teljesen igazolták, s mennyiben tényleg már november 10 óta nehéz harcok folynak e vidéken. A hivatalos jelentések meglehetősen szűk szavak voltak e napokban, úgy hogy csak lassanként alakulhatott ki egy-egy séges tiszta képünk a helyzetről. Úgy látszik, hogy az olaszok nagy erőket vetettek itt latba, mert gyorsítván lépésről-lépésre kell kiküzdönnünk előrehaladásunkat azon 30–35 Km. széles ívonalon, amely Assiagótól kezdve a középső Piavéig terjed. A legszivósabb ellentállást tapasztaljuk itt az olaszok és csupán hegycsúcsról hegycsúcsra hátrálnak, hogy lehetőleg késleltessék lejutásunkat a síkságra. (Ludendorff tegnapi jelentésében olvastuk, hogy „nagy olasz erők“ véreztek el az Assiagótól északkeletre lefolyt támadásokban.) A Sette Comuni fennsíkja a Brenta-folyó jobb partján fekszik abban a nagy félkörben, melyet a folyó a celtiroli Levico és az olasz síksági Bassano között alkot. Ez a fennsík minden

irányban kb. 25–28 Km. kiterjedésű. Északról a Lessini alpeseinek 1600–2500 m. magas sziklagerince határolja. Kelet felé meredek szikla falakkal csik le a Brentához, míg délnek szintén elég meredeken ereszkedik le az olasz síkságra Bassano és Schio között. A fennsík általános magassága 1000–1600 m., melybe medencészerűleg mélyed be Assiagó. A fennsík részben lakott és művelés alatt állott, részben pedig sűrű erdővel van borítva. Az egész terület erősen karsztos és vízszegény. A klímája zord. Jelenleg nagy hó borítja az egész fennsíkot, mely természetesen szintén nagyon megnehezíti a mozgást és a hadműveleteket. A Brenta és a Piave között szintén egy igen nehezen járható középhegység fekszik 1200–1700 m. magas csúcsokkal. A legutóbb elfoglalt Mte Prassolan 1484 m. magas, a Mte Peurna pedig 1384 m. magas nem emelkedik. A Mte Prassolanul 4 km-re délre fekszik az 1770 magas Mte Grappa, mely már közvetlenül az olasz síkságra néz attól 4 km-re északra. A Piave és Brenta közötti hegyvidéknek ez a legmagasabb pontja. A Mte Grappa tehát már teljesen a síkság szélére fekszik és 12 km-re a Piave könyvétől nyugatra. Ezen hegycsúcsnak az elfoglalása egyenértékű volna már a síkságra való lejutásunkkal. Ezen a szárnyon tehát már csu-

pán 4 kilométerre állunk ettől a fontos ponttól, mely a Középső-Piavénál álló olaszok hátát a legeminebbben fenyegeti. A Sette Comuni fennsíkja azonban még sokkal messzebb állunk a síkságtól, a menyiben itt még 16 kilométer utat kell kiküzdönnünk magunknak a Bassarió vidékéig vagyis a síkságig.

Talán nem csalódnunk, ha a jelenlegi feszült helyzet kibontakozását a Brenta és Piave között keressük és várjuk. Ha ugyanis sikerül a Mte Grappát elfoglalnunk és lejutnunk a síkságra, akkor nem csak a Piave mentén álló olaszoknak, hanem a Sette Communio levő olasz erők hátát is közvetlenül fenyegethetjük.

Jelen pillanatban tehát úgy látjuk, hogy a Sette Communio való előrehaladásukat a Brenta Piave közötti események fogják meggyorsítani. A Mte Grappáig csak 4 kilométer a távolság és nincs kizárva, hogy a fontos csúcs elfoglalása lesz a jel arra, hogy a Piave folyót átlépjük. És talán abban sem csalódnunk, ha már a legközelebbi napokban a Vidor és Feltre közötti Piave szakaszról várunk nevezetesebb híreket.

Szóval ma úgy látjuk a helyzetet, hogy a Sette Communio előnyomulásunkat a Brenta és Piave közötti események fogják megkönnyíteni és mihelyt a Sette Communio fennsík déli szélére elértük, akkor az egész olasz front a Sette Communio és Garda tó között megmozog.

Figyeljen !!

Mona Lisa fényképész a legszebb fényképeket készíti.
Műterem Nagy Sándor-utca 4. szám.

Asiagonál sikertelenül támadtak az olaszok

1100 fogoly.

Olasz harotér. Budapest, november 19. (Hivatalos.) A Feltrótól délre emelkedő hegyvidéken Krausz Alfréd tábornok csapatai tegnap előtte heves és az éjszakába nyúló küzdelemben rohammal elfoglalták Odera falut és a Monte Cornellát. Az ellenség több mint ezeregyszáz foglyot hagyott kezünkön. A siker, melyet tegnap további térfoglalással kibővítettünk, főképen a bevált bosznia-hercegovinai második gyalogezred és német rohamosztagok rajtaütésének köszönhető.

Galiótól északkeletre több olasz támadás ismét véresen összeomlott.

Keleti harotér. Budapest, november 19. (Hivatalos.) Nincs jelenteni való.

Albánia. Albániában a bosznia-hercegovinai vadászok rohamcsapat vállalkozása a farasi olasz hídó ellen a Vojusa alsó folyásánál teljes sikerrel járt. A sokkal nagyobb számu megszálló őrséget elűztük és jelentékeny zsákmányt szállítottak be. *A vasárnap főnöke.*

Olasz harotér. Berlin, november 19. A nagyfőhadiszállás jelenti: Asiagótól északkeletre az ellenség megismételte sikertelen és veszteségteljes támadásait, hogy visszaszerezze az elvesztett magaslatokat. A Brenta és a Piave között az utolsó napok a szövetséges csapatoknak nehéz hegyi harcokban újabb sikereket hoztak. Minden talpalatnyi földet küzdelemmel kell elragadni az olaszoktól, akik előkészített és a természetből fogva is erős állásokban hercolnak. Ujjonnan odavonult erőket vetettek előnyomuló csapataink elé, de ezek nem működöztek gyátlagságunk felülmúlhatlan támadó erjével, lépésről-lépésre szívós védekezés közben vonult vissza az ellenség. Rendkívül elkéseredett harcokban rohammal Queroi és az északnyugatra előrenyúló Monte Cornellat, az ellenséget a Monte Tombaa erősen kiépített állásaiba vetettük vissza. Ez alkalommal a német rohamcsapatok és a bosnyák hercegovinai második számú gyalogezred különösen kitüntette magát. Ezeregyszáz olasz jutott kezüakra. A Piave alsó folyásánál a tüzharc időnként nagyobb hevességre fokozódott. *Ludendorff, első főszállásvezető.*

Lenin, Kerenszki, Kaledin, Kornilov.

Budapest, november 19. (Saját tudósítónktól) Bernből jelentik: Lenin az alkotmányozó gyűlést hirdetésmények ujja november 29-ére egybehívta.

Rotterdamból jelentik: Kerenszki kerekén visszatartotta azt a közzétett ajánlatot, mely azt akarta, hogy a kosákuralom elkerülése és a márciusi forradalom vívmányainak megtartása érdekében Leninnel megegyezzék.

Rotterdamból jelentik: Kaledin megállította Kijvet és a körülötte levő városokat, az ellenállókat, köztük az ukrainai parlament számos tagját felakasztatta. Ezéssz Ukrajnában Kaledin az ur.

Stockholmból jelentik: Moszkvában Kornilov tábornok parancsnokol. Miljukov, Gucskov és Rodszianko Moszkvában tartózkodnak.

Olasz hivatalos jelentés legutóbbi harcainkról.

Budapest, nov. 19. (Saját tudósítónktól) A legutóbbi olasz hivatalos jelentés a következőképp szól:

Az Asiagó fensik ellen megküszérelt áttörést megghusítottuk. A Monte Tiszó és Monte Oastel között huszóó arvonatunk ellen négy ízben rendkívül erővel támadott az ellenség, néhány előretolt árokrást itt

visszafoglaltunk. A Brenta és a Piave között megerősödött nyomás alatt egyes állásaink védelmét feladtuk. A Piave mellett az ellenséget elűztük, az átkelési kísérleteket mindenütt megghusítottuk.

A Piave mellett 50 tisztet, 1200 katonát elfogtunk és 37 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Az oroszok az összes hadseregek feloszlását követelik.

Budapest, november 19. (Saját tudósítónktól) Rotterdamból jelentik: A Temps írja, hogy Alexzej kijelentette, hogy az oroszok nem csak a békét, de a hadsereg, általában minden nemzet hadseregeinek feloszlását és a milícia visszaállítását követelik.

Az árvák napja Biharnagybajomban.

Huszezer korona az árváknak.

Biharnagybajomban vasárnap zajlott le az árvák napja. A siker előrelátható volt. A gyűjtőlvak lezárása most folyik, a nyolc jegyzőség köztü eddig még csak három számolt el. A többi körjegyzőségben még az adakosok is tart, úgy hogy egy kis optimizmussal bátran lehet huszezer korona jövő délszéről beszélni.

A vasárnapi főnappélyen Verner Kálmán árvaséki elnök jelent meg a vármegye képviselőtársaságában. Malatinszky Lajos főispánt váratlanul közbefjött betegsége megakadályozta, hogy az főnappélyen részt vegyen. Különben az főnappélynek ugy erkölcsi, mint anyagi sikere Bakats Béla dr főszolgabíró fáradozásának köszönhető.

A délutáni néptűnappély szép időben folyt le, a költés hangversenyen ott volt a járás előkelősége, de Escherollas Gilbert és Sándor, Létay Ernő dr orsz. képviselő és az egész jegyzői kar. A szereplő művészek Zsigmondy Anna, Megyeri Ilonka, Békési Lejtes, Szabó Gyula frantikus tapsokat kaptak. Váradi Aladár nagy sikert arított saját szerzeményű dalaival.

A banketten 10 koronás terítéssel több, mint százhuszan vettek részt.

A flandriai harcok.

Berlin, november 19. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Egyesült harotér.

A korai reggeli heves tüzharcok után Flandriában a társasági tevékenység délig csakély maradt. A látási viszonyok javultával délután a tüzismet feloldott és egyes szakaszokon a tengerpart és Balaitre között nagyobb erőre fokozódott.

A többi hadseregről, csakély előtéri harcoktól eltekintve, a nap különös esemény nélkül telt el.

Bruckler hadnagy, akit harcok teljesítményeiért elismerésül altábornokból tiszté léptettek elő, tegnap egy ellenséges repülőgépet és két kötött léggömböt lőtt le és ezzel huszonhatodik, huszonnyolcadik és huszonkilencedik légi győzelmét aratta.

A keleti harotéren és a nyugaton arvonalon nem volt nagyobb harc esakélmény. *Ludendorff, első főszállásvezető.*

Heves harcok e Brenta és Piave között.

A Wolff ügynökség esti jelentése.

Budapest, november 19. (Saját tudósítónktól) Berlinből a Wolff ügynökség jelenti 19-én este:

Flandriában a Houthoult erdő körül a Zandvoord-ern erdőben élénk tüzharc. A franciák egy részletlámadását a Chaums erdőnél visszavertük.

A Brenta és Piave között a hegy-ségben heves harcok.

Elrejtett buza helyett holtestre akadtak.

A vércsoregi erdő titka.

Melleza Jánosnének az urna bevonult katonáinak s rövidesen orosz hadifogdába esett. Az eszteromnak nemrég gyermeke született, de eltűnt. A faluban sokat süttöttek az eszterói, de semmi nyomot nem találtak.

A felü határán pásztorfiúk legeltették a nyáját s a szász közt az egyik gyerek, Ille György valami friss ársát látott. Rögton közölte a többi pásztorfiúval, hogy ott a rekvizitálás elől elrejtették gabonát, ársák fel és vigyék haza. A fiúk rögton mekilátták a kutatásnak, túrták a földet, míg egy vörös párnahaj alatt egy gyermekholtestet találtak. Széjjelszaladtak a fiúk, s az egyik elmondta az apjának, mit láttak. Így tudta meg a családorság, de mire kiment, a holtestet nem találta. Kiderült, hogy Melleza Jánosné elvitte a kis halottat s az erdő titkos mélyében újra elásta.

A nagyvárad esküdtbíróóság tegnap üléskezett Szöllösy Gyula elnöklésével Melleza Jánosné felett, aki Nesstor József dr királyi ügyész szándékos emberölés büntetőével vádolt. A bíróság tagjai voltak Társay Kálmán (s Szabó Károly, jegyző: Mezey Akos dr. A vádlottat ifjabb Zsigra Miklós dr védte.

Melleza Jánosné elmondja, hogy a gyer-

mek holten született, s tehát bepólyálta a párnahajba s elásta a szász közt. De mindennap arra ment a földszemmel nézete nem hepta s hi vesztett halottját valami kutya vagy vadállat. Mikor észrevette, hogy a pásztorfiúk ástak a szében, éjjel kiásta a kis halottat s az erdő legtitkosabb rejtekében helyezte el. Tagadja, hogy megölte volna gyermekét. A temetés módjára elmondja, hogy es divat Vércsoregon.

Ille György 13 éves fiú elmondta, hogy elrejtett gabona után kutatva akadtak a holtestre.

Grósz Menyhért dr és Gerő Sándor dr törvényeséki szakértők jelentik, hogy a vidéki szakértők szerint a gyermek élve született, mert végbélanyagok voltak tüdőjében, de szerintük csak a rothadás folytán is keltekerhettek s így lehetséges, hogy a gyermek halvaszületett.

Nesstor József dr királyi ügyész ilyen körülmények között az igazságügyi orvosai tanács meghallgatását javasolja, mert nyugodt lelkiismerettel nem vádolhatja a vádlottat ilyen körülmények között. Vádlott szabadsághelyezését javasolja.

A bíróság if. Zsigra Miklós védő nyilatkozata után kimondotta, hogy a tárgyalást ma folytatja.

Báró Szepessy-Szokoll

pilóta főhadnagy hősi halált halt.

A diadalmos orosz offenzíva súlyos harcokban kezdte a kúncok sorából egy, a legbátrabbakat is hívelő ifjú katonatiszt, Báró Szepessy-Szokoll Rudolf pilóta főhadnagy, báró Szepessy-Szokoll József ezredes egyetlen fia az orosz fronton hősi halált halt.

Szepessy-Szokoll Rudolf báró a háboru kitörésekor mint az I. huszárezred zászlósán vonult hadba s első kiüntatását az I. és II. osztályú orosz vitéléségi őrséget az orosz fronton szerezte. A galicai harcokban súlyosan megsebesült, s miután gyalogos és lovas frontszolgálatra sebezülése miatt alkalmatlanná vált, helyi szolgálat helyett a repülő osztagokba való beosztását kérte.

A fiatal tiszt a pilótaviszaga letétele után önként jelentkezett az orosz vércsok elleni légi támadásokban való részvételre s több traverzon repüléssel résztvett Ankonra és Velezovo emelkedőes lombosításában. Vitéz magatartásának elismeréseképp hadnagyi, majd főhadnagyi előléptetést, signum laudis és hadiékítményes oroszai érdemkereszttel kevert, s az oroszok elleni új harcokban halálmegvetéssel repült új veszélyek és új diadalmok felé.

A teljes diadalt, a végső győzelmet már nem érte el a vitéz pilóta főhadnagy. Fiaison, 28 éves korában hősi halált halt.

A lezáró hír most érkezett meg báró

Szepessy Szokoll József dr. Helyi katonatiszt. A gyászoló báró Szepessy-Szokoll család hírt az éles körben óvinté részvét nyilvánul meg.

Vaj helyett keményítőpépet hoznak be a termelők.

A háborúnak egyik átkja, hogy az élelmi szerek nem csak drágák, hanem rosszak, s mind arányban drágulnak, mindőségük ugyanazon irányban rosszabbodik.

A falusiak, a termelők — és már régi bevett szokás — viszett tejet hoznak be a fogyasztóknak, de különösen most, amikor olyan méreg drága áron füstölköznek a tejet, illetve — a viset.

Most ennél a régi szablonos hamisításnál sokkal ravaszabb, körülményesebb hamisítást hoztak divatba a termelők, akik bozorkány konyhájuk minden kutyvasztékát kipróbálják a szegény városi fogyasztók gyomrában.

Most a vajat hamisítják nem egészen étvagy-gerjesztő módon. A rendőrség nyomára jött, hogy a falusiak a vajat, amelyet piszora hoznak keményítőből gyártják és pedig a keményítőt viszet pappé keverik és ehhez a preparátumhoz körülbelül tízedrésznyi vajat adnak hozzá s kész a vaj, s ízsem és drága hadi vaj, amelyet a városi éhes gyermek mohón, de valami különös mellékis észlelésével fogad magába.

Kolontáry János rendőrfogalmazó tegnap reggel az állománál Seaberényi Pál

várcsi vegyész társaságában vizsát tartott amelyet után a p'een folytattak.

Az eredmény meglepő volt, avagy jobban mondva, nem is meglepő, mivel Kolontáry fogalmazó és Seaberényi vegyész biztosak voltak dolgukban, s már tudták előre, hogy a hadi vaj nem valami főcsonk készítmény. A vegyvizsgálat az elkobzott vajkészletek legfőbbjénél kiderítette, hogy a vajban 85 százaléka víz és keményítő s csupán 15 százaléka vajzsír.

Igy lass a fiból vaskarika, illetve keményítőből vaj.

Akinek hamisított volt a vajuk, meggyűlt a bajuk, mert Kolontáry fogalmazó bejelentette őket a rendőri kúncok bíróságnál, ahol szigorú eljárás indítottak a hamisítók ellen.

Szállítják a város fáját.

Malatinszky főispán intézkedése.

Nagyvárad város tanácsa tegnap határozottul még a nyári jóidőben gondolkodott, hogy a város közönségének a télre legyen tüsifája s margittai, valamint a belényesi és központi járások községeinek erdeiben mennyiségű fát vásárolt. Így egyedül a kabaláratyáni erdőségben 600 vagon fája van Nagyvárad városának, de ezt nem tudja a vasúthoz kiszállítani fuvar hiányában.

A másik baj, a teljes vagonhiány. Rongatag tüsifája van a városnak a Sallágy-ságra vezető vasút mentén egyes állomásokon, de nem lehet szállítani.

A város tanácsa a vármegyétől kérte a segítséget, hogy a köcsöf kirendelésével segítsék fahas a várost, de tagadó választ kapott. Az így nagyon megfogya korozott a községekben s zmi van, az is szükséges a gazdasági munkák végzéséhez.

A tél hidege pedig már beköszöntött.

Végre is a polgármester Malatinszky Lajos, biharmegyei főispánhoz fordult s kérte, hogy legyen segítségére a városnak, hogy a belényesi és központi járásokhoz tartozó községek erdeiben levő tüsifája a vasúttalomásokhoz kiszállíttassék.

Malatinszky Lajos főispán készséggel tett eleget a polgármester kérésének és arról a következőkben értesítette a polgármestert.

Nagyágos Polgármester Ur!

Hi-alkozással folyó évi 13103—917. sz. munkatársára, van szorozásom értesíteni Nagyágodat, hogy a belényesi és központi főszolgabírókat telefonon utasítottam, hogy a Nagyvárad város részére megvásárolt tüsifa szállításához a közmunkasort haladéktalanul rendeljék ki. Nagyvárad, 1917. nov. 15.

Malatinszky,
főispán

* Most az ideje a szőrmék festésének, eszpekifügönyök tisztításának, mint a utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászruhák elafrendő kivételben festetnek Haltenberger Vilmos kémcső és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

* Az Általános Takarékpénztár Részvénytársaság értesíti t. ügyfeleit, hogy a VI. 8 százalékos hadikölcsön végleges címletét az ennek idején kiderült pénzügyi elismervények ellenében a pénzügyi órák alatt kiszolgáltattja.

A Stefánia-szövetség műkiállításának hangversenyei.

Vasárnap este volt a Stefánia-szövetség műkiállításának első hangversenye a város-gyűlésben. A termeket egészen megtöltötte a közönség.

A hangverseny első száma volt Kurucz János szerzőlt műveit szegőrajzátka, melyet nagy tetevességgel fogadott a közönség. Utána Demény Arthur operatársok énekelt néhány gyönyörű dalt a közönség lelkes tapsai mellett. Tonk Jolán írónő novelláit olvasta fel. A fiatal írónő egyike a legtehetségesebb írónők, novellája telve volt finomságokkal a tárgy is nagy érdeklődést keltett. A közönség hosszan ünnepelte a szerzőt. Pálly Mária operatársok lépett utána az szivénnyre. A bőséges művésznőt megjelenséskor tapsokkal köszöntötte a közönség. Kurucz János szerzőlt műveit néhány dalt énekelte nagy hatással és a Parasztságot néhány árlját adta elő teljes művészetével és pompás technikával. A művésznő hangja, melyen csengő hangja valóssággal ábrázolta a közönséget, mely szűnni nem akaró tapsokban adott elragadtatásának kifejezést.

A tegnapi délutáni hangversenyen a honvédszeker szerszött valódi műveltséget a közönségnek. A honvédszeker Scharf Károly vezetésével Wagner-estélyt rendezett, melyen a Taubhanterből, a Mesterdalnokokból, a Bolygó Hollandiából és a Lohengrinből adtak elő egy egy hatalmas árlát. Scharf Károly és a honvédszeker újra megmutatták, hogy a szerművészet megatartás állanak. Tegnapi előadások a legnagyobb művészi siker volt a szeker játéka teljes erejével érvényesült Scharf Károly művészi ambíciója és nagy zenei tudása.

A képzőművészet művészeti társaságai.

A Stefánia Szövetség műkiállítása a város első társadalmának kellemes szórakozásává vált. Minden nap délután itt találkozik az egész Nagyvárad. A tegnapi Wagner koncert pompás sikere Scharf Károly árad hatatlan ambíciója művészi munkájának eredménye.

Ma, kedden délután a művészek legmunkásabb délutáni foglalkozásai. A Szegőrajz-estély művészgárdája meglepetésnek szánt kabarét rendez, amelynek minden egyes száma kacagató szórakozás lesz. A szereplők a legnagyobb hívekben tartják a meglepetésnek szánt műsorukat. Annak azonban elárulhatunk, hogy Tompa Béla, Vigh Mária, Bihar Sándorok nagy részt vesznek a kacagató estélyben. Rajtuk kívül a színház-színészei részvevnek a művészeti társaságban. A délután 5 órakor kezdődő tea szalon a Bihar gyűlési Nőgyűlés helyiségi töltek be a háziasszony szerepét. A színház-színészek kabaréja iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy erre a délutánra a jegyeket már el is kapták. Jegyek korlátozott mennyiségben még kaphatók a Hegedűs Hirdetvényekben.

A Nőgyűlés a következő meghívót küldötte az el tagjai számára:

Tisztelttel féltérem a bihariasszonyi és nagyváradai nőgyűlés tagjait, miszerint egy letünk által a Stefánia-Szövetség javára f.

hó 20 án este 5 órakor a vármegyeház nagyteremben rendezendő tea szalonra nagy lelkesedéssel várunk.

Nagyváradon, 1917. évi nov. hó 16.
Öz. Des Echerolles Kruspér Sándorné,
elnök.

Holnap, szerdán a honvédszeker klasszikus operadalmi előadások előkelő műsora készült el a színházban szűnni javát ózasson fogja gyűjteni. Verdi: „A szeker báljának, Puccini „Tosca“-jából és Ábránd című árlának külön érdekessége, hogy még koncert szeker nem játszott Nagyváradon. — Előadások előadások: Harsányi László járat Hattyulaká is és Blasi Carmenjéből a legnagyobb részleteket.

Egyre fokozottabb érdeklődés mutatkozik a képzőművészet nagy sorjateka iránt. Ma már a kiállítások megtekintéséhez a sorjatek nyereség tárgyai. A főnyereséget Vágó Pál: „Sirok u.“ című klasszikus festménye. A sorjatek egyéb nyereség tárgyai Podvinacs Erzsébet „Tárná.“ című gyönyörű váscsa 1200 korona értékben. Miksa Olga „Hagy u.“ című erőteljes képe 800 korona, Tibor Erő „Műterem interiór.“ című képe 600 korona értékben. Podvinacs Erzsébet két pompás kis rajza és Kőszeghy Marianna gyönyörű két váscsa 200-800 korona értékben stb. stb.

A nyereségek művészi becsé és a nyereség esélyek nagy létszáma költség-telenül minden műbarát érdeklődést kelteli a sorjatek iránt.

A Stefánia szövetség Nagyváradai tejközpontjára eddig a következő előadások történtek:

Dr. Tauffer Vilmos 20 dr. Konrád Jenő 100, dr. Stern Olga 36, Rádó Sámuel 10, Zuckermann Salamonné 5, Kenyeres Sándor 3, Székelykötő Erő 8, Balogh Vilmos 3, László Márton 20, Keresztény Korai 30, Sirok Jakab 10, Waks Lipótné 20, Gün Samu 10, dr. Ferenca főtörzstörz 10 korona.

Podvinacs Erzsébet festőművésznő számos portré megrendelést kapott, miért is még a hétben Nagyváradon lakik.

Rekvirálják a gabonát.

Tudomására hozom a város lakosságának, hogy a közérlemezési miniszter ur 123000/1917-IV. számú rendeletével a gabona szétválasztási eljárást a nem termelőkre is kiterjesztette. Az emberi feladatot és állati quótát meghaladó fölőleg tehát a nem termelőktől is ugyancsak hátról hátra járva a termelőkével egyidőre át fog vétetni.

Ugyancsak a közérlemezési miniszter ur fentebb megjelölt rendelete folyása az eddig be nem váltott vásárlási igazolványok további beváltása illetve a bizottságoknak azon joga, hogy a fedezetlen házi és gazdasági szükséglet kiegészítésére a helybéli fölőlegekből a Hadikormány úján előadások eszközbeszerések felfüggesztetett. Intézkedés történt szűnni, hogy a piásügyosztály, házi-rendőrség és osztozóság még az eljárás folyama alatt azonnali kezdje meg az elrejtett és fel nem váltott készletek utáni kutatást, rendelkezésről, akiknél az eljárás már befejezést nyert és hogy azok ellen, akik készleteiket a közérlemezési elöl bírnak mind az elvonják, eme nemcsak legnagyobb mértékben hátrahat, de a törvényes rendelkezésbe is ütköző események elkövetés miatt

a megterelő intézkedések, minden egyes esetben azonnal fogantatva vétessenek és az eljárás eredményessége képest a termények eldobottassanak.

Nagyvárad, 1917. évi nov. 18 án.

Lukács Ödön s. k.,
polgármesterhelyettes.

A párbaj eltörlése.

A Párbajellenes Liga akciója.

Dicsőségiesen uralkodó királyunk igaz keresztény szelleméből fakadó böles rendelkezéssel, melylyel a hadsereg tagjainak megtiltja a párbajt, az egész országban örömmel fogadták.

Ettől kezdve öté küzdöttek a jobbiraesztiek a párbajok, mint a közérlemezési maradt barbár szokások eltörlésén. Azt azonban, hogy erre az első hatalmas lépés éppen a katonaság eltiltása lesz a párbajtól, elmondani sem merték. És a koronás király, a legfőbb Hadur egy telvevéssé valóra váltotta ezt.

A legerősebb bástya tehát ledől: Le kell dőlni a többinek is. A munka nem nehéz, amikor a küzdők mellett ott áll maga a nemzet ideálja: a koronás király.

Amit ő Felelőse egy rendelkezéssel eltörlött a hadseregnél, el kell törölni szigorú törvényes intézkedéssel a polgári életben is, hogy a párbaj csak mint a múlt egy barbár szokása a történelem maradjon.

Erre nézve már megindult az akció az országban.

Mint értesülünk, a Párbajellenes Liga nagyváradai fiókja, a királyi kérésre megjelentése alkalmából erősebb akció: indít párbajellenes céljának megvalósítására érdekében.

Gyűlést tart, amelyen első sorban is üdvözlő Károly király Ó Felelőset, a kabinet iróda úján a hadseregben a párbajt tiltó rendelkezése alkalmából.

Indítvány kerül a gyűlés elé, hogy a liga intészen beadványt a város törvényhatóságához a kérje, hogy a város irjon fel a kormányhoz és országgyűléshez, miszerint a párbajellenes akció a közérlemezési deliktumok közzé sorozás és a párbajtól eredő tesztelésüket, valamint a becsületértéteket mint közérlemezési büntetéseket, illetve vétéseket büntessék. A büntető törvénykönyvnek a párbajról szóló részét hagyják ki.

Végül a város törvényhatósága ezen felirattal hasonló felirat intésere céljából az összes törvényhatóságoknak küldjék meg.

A gyűlésre vonatkozólag a következő meghívó közzétételre keratunk fel:

A Párbajellenes Liga tisztelt tagjait tisztelttel kérem, hogy fölkó hó 21 án, szerdán délután 6 órakor az Egyesült Bank és Takarékpénztár helyiségben okvetlen megjelenésüket sziveskedjének.

Dr. Gröz Menyhért.

Legújabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Julliskánál
lehet beszerezni
Rákóczi ut. (Korona gyógyszerár mellett)
Leibchenek fölárban.
Telefonszám 827.

A Stefánia-szövetség műkiállításának hangversenyei.

Vasárnap este volt a Stefánia-szövetség műkiállításának első hangversenye a városi gyűlésben. A termeket egészen megtöltötte a közönség.

A hangverseny első számra volt Kurucz János seneköltés művészi hangorajzátká, melyet nagy tetszéssel fogadtak a közönség. Utána Demény Arthur operaszenekor énekelt néhány gyönyörű dal a közönség lelkes tapsai mellett. Tonk Jolán írónő novelláit olvasta fel. A fiatal írónő egyike a legtehetségesebb írónőknek, novellája telve volt finomságokkal a tárgya is nagy érdeklődést keltett. A közönség bosszúsan ünnepelte a szerzőt. Pálly Mária operaszenekor lépett színpadra az emelvényre. A bőséges művészetét megjelölésnek tapsokkal köszönte a közönség. Kurucz János seneköltésnek néhány dalát énekelte nagy hatással és a Parasszablat néhány áriját adta elő teljes művészetével és pompás technikával. A művésznő tisztán, melegen csengő hangja valószínűleg elbűvölte a közönséget, mely színi nem szaró tapsokban adott elragadtatásának kifejezést.

A tegnapi délutáni hangversenyen a honvédszenekor szerzett valódi műveltséget a közönségnek. A honvédszenekor Scharf Károly vezetésével Wagner-estélyt rendezett, melyen a Taubhauerből, a Mesterdalnokokból, a Bolygó Hollandiából és a Lobangriából adtak elő egy egy hatalmas áriát. Scharf Károly és a honvédszenekor újra megmutatták, hogy a szenekművészet magaslatán állanak. Tegnapi előadásuk a legnagyobb művészi siker volt a szenekar játékán teljes erejével érvényesít Scharf Károly művészi ambíciója és nagy zenei tudása.

A képzőművészet művészeti munkái.

A Stefánia Szövetség műkiállítása a város első társadalmának keletkezése óta a városi gyűlésé vált. Minden nap délután itt találkozik az egész Nagyvárad. A tegnapi Wagner koncert pompás sikere Scharf Károly fűrészes hatatlan ambíciója művészi munkájának eredménye.

Ma, kedden délután a művészház legmunkásosabb délutánja fog lenni. A felvilágosult művészfűrészes megjelölésnek szót kavarót rendez, amelynek minden egyes száma kacagtató szenzáció lesz. A szereplők a legnagyobb hívekben tartják a megjelölésnek szót műsorukat. Annyit azonban elárulhatunk, hogy Tompa Béla, Vigh Mária, Bihar Sándornak nagy részük lesz a megjelölés híveiben. Rajtuk kívül a színtársulat szinte-jeva részük a művészfűrészesben. A délután 5 órakor kezdődő teateron a Bihar megyei Négyzet nőgyűlési töltés be a háziaszony szerepét. A színtársulat Stefánia-kabarája iránt oly érdeklődés mutatkozik, hogy erre a délutánra a jegyeket már el is kapkodták. Jegyek korlátolt mennyiségben még kaphatók a Hagedis Hirdetvényekben.

A Négyzet a következő meghívót küldötte az el tagjai számára:

Tisztelttel felkértem a biharmegyei és nagyváradai négyzet tagjait, miszerint egy-letünk által a Stefánia-Szövetség javára f.

hó 20-án este 5 órakor a vármegyeház nagyteremben rendezendő teateron megjelölés estélyje lesz.

Nagyváradon, 1917. évi nov. hó 16.

Özv. Dos Escherolles Kruspér Sándorné, elnöknő.

Holnap, szórdán a honvédszenekar klasszikus operadallamátok — előkelő műsora kétségtelenül a szenekarátok színiét javát összesen fogja gyűjteni. Verdi: „Aleros bálja“ nak, Puccini „Tosca“-jából az Ábránd című árijának külön érdekessége, hogy még koncert szenekar nem játszotta Nagyváradon. — Előkelő előadások Ekei: Huzvadi László jácok Hellyudák is és Biser Carmenjéből a legszebb részleteket.

Egyre fokozottabb érdeklődés mutatkozik a képzőművészet nagy erejű képe iránt. Ma már a kiállítás megtekinthető a szenekarátok nyereségfűrészes. A fűrészes Vágó Pál: „Sáros ut“ című klasszikus festménye. A szenekarátok egyeb nyereségfűrészes Podvinos Erzsébet „Tárná“ című gyönyörű vássza 1200 korona értékben. Miksa Oda „Hogyi u.“ című erőteljes képe 800 korona, Tiser Ernő „Műterem interiór“ című képe 600 korona értékben. Podvinos Erzsébet két pompás kis rajza és Kőszeghy Marianna gyönyörű két vásvászlata 200—300 korona értékben stb. stb.

A nyereségfűrészes művészi becs és a nyereségfűrészes nagy lelkesedése kétségtelenül minden szenekarát érdeklődést kelteti a szenekarát iránt.

A Stefánia szövetség Nagyváradai teateronjára eddig a következő előadások történtek:

Dr. Tauffer Vilmos 20 dr Konrad Janó 100, dr. Sern Oda 36, Rádó Sámuel 10, Zuckerman Salamon 5, Kenyeres Sándor 3, Szaniszló Ernő 8, Balogh Vilmos 3, László Márton 20, Karaszty Károly 30, Siera Jakab 10, Wéles Lipótné 20, Gán Samu 10, dr. Farneti fűrészesorvos 10 korona.

Podvinos Erzsébet festőművésznő számra peritő megjelölést kapott, miért is még a héten Nagyváradon látható.

Rekvirálja a gabonát.

Tudomásra hozom a város lakosságának, hogy a közönségségi miniszter ur 128000/1917—IV. számú rendelkezésével a gabona árát eljárást a nem termelőkre is kiterjesztette. Az emberi feladatot és állati quótát meghaladó földeleg tehát a nem termelőkre is ugyanazok hátról hátra járva a termelőkével egyidőre át fog vétetni.

Ugyancsak a közönségségi miniszter ur fontosabb megjelölés rendelete folytán az eddig be nem váltott vásárlási igazolványok további beváltása illetve a bizottságoknak azon joga, hogy a fedezetlen házi és gazdasági szükséglet kiegészítésére a helybéli földelegkekből a Helyteremny útján előadásokat eszközölhessenek felfüggesztett. Intézkedés történt eiránt, hogy a pinsúlyosság, hátrfordulás és eszedőség még az eljárás folyama alatt azonnal kezdje meg az elrejtett és fel nem váltott hátrfordulás utáni kizárást, mindazonáltal, akik az eljárás már befejezését nyert és hogy azok ellen, akik kiegészítést a hátrfordulás elöl bírnak mindon elvonják, emi nemcsak legnagyobb mértékben hátrfordulás, de a törvényes rendelkezésbe is fűződő eszedőség elkövetés miatt

a megjelölés intézkedések, minden egyes esetben azonnal fogantatva vételesen és az eljárás eredményezés képest a termelők elkövetésének.

Nagyvárad, 1917, évi nov. 18-án.

Lukács Ödön s. k., polgármesterhelyettes.

A párbaj eltörlése.

A Párbajellenes Liga akciója.

Dicsőférsen uralkodó királyunk igaz keresztény szelleméből fakadó böles rendelkezését, melylyel a hadsereg tagjainak megtiltja a párbajt, az egész országban örömmel fogadták.

Evtizedek óta küzdöttek a jobbírásútk a párbajok, mint a közönségségi maradt barbár szokásnak eltörlésén. Azt azonban, hogy ezenéve az első hatalmas lépés éppen a katonaság eltörlése lesz a párbajtól, elmondani nem merték. És a korona király, a legfőbb Hadur egy tolvénással valóra váltotta ezt.

A legerősebb bástya tehát ledől. Le kell dőlni a többinek is. A munka nem nehéz, mikor a küzdők mellett ott áll maga a nemzet ideálja: a korona király.

Amit ő Felsége egy rendelkezéssel eltörlött a hadseregtől, el kell törölni szigorú törvényes intézkedéssel a polgári életben is, hogy a párbaj csak mint a múlt egy barbár szokása a történelmi múzeumban maradjon.

Erre nézre már megindult az akció az országban.

Mint értesülünk, a Párbajellenes Liga nagyváradai fiókja, a királyi kérésre megjelölés alkalmából erősebb akció: ledől párbajellenes céljának megvalósítása érdekében.

Gyűlést tart, amelyen első sorban is üdvözlő Károly király Ó Felségét, a kabinet irada útján a hadseregben a párbajt eltörlő rendelkezése alkalmából.

Indítvány kerül a gyűlés elé, hogy a liga intészen beadványt a város törvényhatóságához a kérje, hogy a város irjon fel a kormányhoz és országgyűléshez, miszerint a párbajvétéséget a közönségségi deliktumok közebe sorozzák a a párbajtól eredő veszélyességeket, valamint a beadványértéseket mint közönségségi büntetéseket, illetve vétségeket büntessék. A büntető törvénykönyvnek a párbajról szóló részét hagyják ki.

Végül a város törvényhatósága ezen felirata: hasonló felirat intészen céljából az összes törvényhatóságoknak küldjék meg.

A gyűlésre vonatkozólag a következő meghívó közzétételre kérésünk fel:

A Párbajellenes Liga tisztelt tagjait tisztelttel kérem, hogy foló hó 21-én, szórdán délután 6 órakor az Egyesült Bank és Tekeköpésztár helyiségében okvetlen megjelölés szíveskedjenek.

Dr. Grósz Menyhért.

Legújabb fűrészes legolcsóbban
Kosztentbaum Julliskánál
lehet beszerezni
Rákóczi ut (Korona gyógyszertár mellett)
Leibchenek félárban.
Telefonszám 827.

A Pénzügyi Központ kiküldöttje Nagyváradon.

A napokban Nagyváradon jár Pásztor Miksa, a Pénzügyi Központ igazgatója, aki az alkalommal a Magyar Bankot látogatva meg és felhívta az általános arra, hogy a felismerés alatt lévő Balvárosi Népdöntő Egységben is iktasszák.

Pásztor Miksa igazgató a Magyar Banknál megfigyelései következtében, hogy a Pénzügyi Központ által nyújtott kölcsönök révén a Magyar Bank ügyei lényegesen megjavultak, ami különösen abban találja magyarázatát, hogy az ingatlanosok levő kölcsönök bejárata megjavult. Igen kedves változás állott be a Szászfi feltételekkel is, mely a folyó évben gyarapodást és építkezést eredményezett és az építkezési feltételek előnyösen változtak. Mindennek való tekintettel a Magyar Bank jövőjének kiállításánál a legkedvezőbb reményekkel lehet tekinteni.

Pásztor Miksa egyben a Balvárosi Népdöntő Magyar Banknál lévő képviselet felismerését is rövidítette, melyet eddig Schenker Ferenc és Vida Gyula a Pénzügyi Központ megbízottjai gyanánt végeztek. Innét az ügyek Nagyvárad város községének széles rétegét vonják érdekelés, a Pénzügyi Központ vezetése alatt az ügyek lebonyolítása akként intéztetik, hogy a betétek és a hitelvek érdekeit általában szem előtt tartják a lebonyolítás megkezdésekor kereszti elv, hogy ezek az érdekek megőrzésnek. Ezzel bíva föl a ügyeket most is Pásztor Miksa, aki a város és országnak elismert szakembere, azelőtt annak idején a Központi Hitelbank ügyének rendezés körül is bebizonyított.

Pásztor Miksa négy napot töltött Nagyváradon, felismerés alatt álló intézkedéseket alapossan átvizsgálta a város rendelkezéseit, melyek a város és a városi lakosság számára megfelelő, a gyors és kedvező lebonyolítás biztosítják.

A munkácsi ütközet sebesültje.

Méltos, robusztus, lerongyolt ruhájú ember állított be Novomeszky Imréhez, aki éppen gondolatokba merült, hogy honnan vesz tojást, mikor seholy más s ha van, darabja egy korona a dobozokban? Egyre a dologra tért.

— Jó napot adjon az Isten. (Emelt hangon.) Hadimunkáról bocsátottak el beteg és munkába szerető állani, ecéltől valami enni-alót kérek, mert nincs erőm. Miért én haljak éhen legelőszőr a dúsgazdag országban?

— Hadimunkás volt? kérdezte szigorúan Novomeszky.

— Igen, elvittek Dornavatra mellé Munkácsra, ott sebesültem meg az ütközetben, kórházban is voltam itt a bizonyítvány.

— Igen.

Mióvett egy összehajtott papirost, amelyet felnyitva kiderült, hogy Munkácsra ápolták a közkórházban mint közönséges beteget s onnan gyógyultan elszállították.

Most szaporán kezdett beszélni.

— Mit tegyen az ember, elesztik a hadimunkáért és kérem, nincs mit enni, hogy munkára mehessem kérem.

Novomeszky felütötte a fejét.

— No, Dornavatra mellett Munkácsról? Itt van az országa. Mennyit fogad el?

— Sok kellene.

— Adok egy koronát.

— Tessék ideadni, mondta a büszke ember s elvette a pénzt. Azután elvett egy szép bőrtárcát, azat s behelyezte a pénzt.

— Szép tárcája van, mondta Novomeszky.
— Van annak, aki meg nem issza, mondta s egy szeszgyárat lehelve vonult kifelé a munkás i csata sebesültje.

HIREK

* **Ferenc József halálának első évfordulója.** Holnap lesz első évfordulója boldogult urunknak I. Ferenc József halálának. Az évforduló alkalmából gyászmissa lesz a székesegyházban d. e. 9 órakor, melyet gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. vezényel. A gyászmisza után a katonai és polgári hatóságok fogják meg.

* **A Szociális Missziótársulat hangversenye Gyulán.** Dr. Lindenberger János gyulai apátplébános hangzóköltésze, aki a Szociális Missziótársulat elnöke, most szívesen vállalt a társulat országos kongresszusán is részt vett, Gyulán is megalkotta a Szociális Missziótársulat szervezete, mely vasárnap tartotta az első hangversenyt. A hangverseny mulatkosított és teljes sikerrel a gyulai vegyeskar, melyet Csernus Mihály szervezett meg és vezette elő. A dalárda megajánlta után dr. Lindenberger János ismertette igen szép és alapos beszédében a Missziótársulat lényegét és működését. Császár Rózika határozott szervezete után ismert a vegyeskar énekelt, majd Silhavy Ottó hagedűművészes ragadta lepekre a közönséget gyönyörű, magas művészi játékaival. Az éjszakai beszédet dr. Krüger Adalárd tartotta „B. hangy szeme, sive lelkiismeret” címmel. A keresztény esztétus egy fontos feladatot fejtett; szavait minduntalan megszakította a közönség lelkes nyilatkozataival. Beszédében felhívta a Missziótársulatot esztétusoktól való távolmaradásra, a mely a rossz esztétus irása és a jót terjesztése. A közönség viharos tapsokkal jutalmazta a beszédet. A fényesen sikerült ünnepséget ismét az énekkel zárta be a vegyeskar határozott. A hangversenyen ott volt Gyula város egész intelligenciája, élén a polgármesterrel, törvénykezési elnökkel, bírókkal, megyei előkelőségekkel. A tiszta jóvával az ezer koronát meghaladta. Gyulán legközelebb megalkul a szociális misszió és annak működésétől nagy eredményeket várhat Gyula keresztény közönsége.

* **A Kath. Kör mai vetítő előadása** Dr. Némethy Gyula tb. kanonok, theológiai tanár tart ma délután rendkívül érdekes előadást a Kath. Körben. Maria-Celli mutatja be a közközlött előadó pompás vetített képekben. Ismereteket fogja emelni a negyedik bucsjáró helynek történetét, melyben a magyar nemzet egy szomorú korszakából is felel egy hatalmas epizódot. El nagy bucsjáróhely bucsuzáróköreit mutatja be rendkívül magalmas képekben az előadó. Az előadás délután 5 órakor kezdődik. A terem fűtve lesz.

* **Jegyzőválasztás Anton.** A Gessler Pál halálával megüresedett anti jegyzői állásra Csaszár József főszolgabíró meghirdette a pályafutót. A jegyzőválasztás Ant közönségének november 29-én, délután 1 órakor fog megtörténni.

* **Eljegyzés.** Szabó Lajos ügyvéradí polgár kézsége lányát Juliskát eljegyezte Fiala Ferenc Budapestről.

* **Katonai kitüntetés.** Varga Dornokor, Csaszár Sándor és Tabora Sándor 4 es honvédek a király hősi magatartásukat az első osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntette ki. A kitüntetett Varga Dornokor Varga József járásbíróági iradalmi fia.

* **Gróf Tisza Kálmán megoperálták.** A szabolcsi kerület országgyűlési képviselője, gróf Tisza Kálmán a képviselőház ülésének megkezdésekor harsányságot a rostról és jelenleg idehaza, eszékdi birtokán tartózkodik. A harotéri megoperált és a farsadalmak során megveszték a képviselőt, fájdalmas lábaja újra kiújult a es akadályos volt a grófot a harotéri szolgálattal további ellátásában. Gróf Tisza Kálmán nem szert fithon maradni, hanem dr. Lunoiser József főorvosot behívatta Budapestről, aki a gróf jobb lábán operációt végzett. A műtet jól sikerült. Néhány napig még a szobában kell maradni a képviselőnek, de rövidesen ismét talpra áll gróf Tisza Kálmán, felmegy a képviselőház ülésére is a ha es ülésnek véget ér, ismét elfoglalja helyét a fronton harsányságot követi.

* **Esküvő.** H. Bereczky László képviselő inasok f. hó 22-én, délután 12 órakor tartja esküvőjét Imrik Ilonkával az olasz plébánia templomban.

* **Berettyóújfalui sötétben.** Berettyóújfalui megyeközségben a közvilágítást egészen, a magánvilágítást részben zesty lán-gáz szolgáltatja, amelyben havonként mintegy 40 mázsa korbádra van szükség. A község a szükségleteire mindössze 1600 kg. korbádot kap havonta a eszt a főszolgabíró Fráter Barnabás alispánhoz tegnap felterjesztett kérvényével a havi szükségleteiben feltétlenül szükséges 40 mázsa korbádot kiutalását kéri. Rámutat a főszolgabíró arra, hogy a kérelmet elutasítása esetén a téli hónapokban a kereskedések és ipari üzemek, valamint az összes hivatalok kénytelenek lesznek délután 4 órakor beárulni.

* **Hősi halál.** Gromsperger Sándor egyéves önkéntes az orosz harotéri hősi halált halt. Gyászoló családja az ifjú halott holttestét a szabolcsi katonai temetőből kivasmáltatta a Békéscsabára hozatta a az ottani temetőben a család sírjába tegnap temették el nagy részvét mellett.

* **Ujabb főosztályozás Bihar-megyében.** A honvédelmi miniszter tegnap rendeletet intézett Bihar megye alispán hivatáshoz, melyben elrendeli, hogy folyó évi december hóban az összes főosztályozás rásokban lévő és jártú önkéntes és ennek megtörténte után 1918 március hóban újabb főosztályozás fogantatassék.

* **Halálozás.** Osv. Nagy József anti. Híres Teréz vasárnap d. u. 4 órakor életének 62 ik évében meghalt Biharvárosban. Temetése holnap d. e. 10 órakor lesz Biharvárosban. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

* **Jótékonyaság.** A Bihar megyei és nagyváradi megyét elszállított leányárvaháza és a Lujza Otthon javára öv. Krauss Samuné egy szép burgonyát, egy szép llesztet és egy szép sölséget, Markovits Antalnak egy kosár almát, Vucskics Ottó szászudok két szép burgonyát a Bihar megyei Takarékpénztár r. t. 100 koronát adományozott, mivel haláluk közönségét nyugtán az egyület elnöksége.

Házasság. Holnap, november 21 én délután fél 3 órakor az alsai plébánia templomában tartja esküvőjét Balogh D. Béla Pécsről Keresztény Golikával.

Felhívás a máv. alkalmazottak „Hangya” szövetsége tagjainak! A hatóságok alkalmatosságát a város által kiadott blokkok alapján kapjuk meg, minden szövetségi tag tartan tehát kötelességének ezeket az üzletben f. hó 20-án délután 2 óráig bemutatni. Az igazgatóság.

Pályázat tűzifára. A nagyvárosi kir. ügyészség, a nagyvárosi kir. ügyészség hivatali helyiségeinek és a nagyvárosi főgáz hálózatjának fűtésére évenként szükséges 587 méter 3 hüvelyk cső, illetve bűkkfa és 266 q darabos kőszén szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1917 évi november hó 29. A szállítási feltételek a kir. ügyészség II. számú 8 számú helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1917 november hó 18. A nagyvárosi Kereskedelmi és Ipar kamara: Szatmari Ferenc sz., elnök. Dr. Sarkadi Lajos sz., titkár.

Vasuti tolvajok. Tegnap világok érkeztek Nagyváradra, a csomagokat felbontották a szerelők kihúzásánál a tolvajok, igaz, hogy nem volt hasznuk belőle, mert a virágok össze voltak kötözve a így a virág feje bentmaradt a pakban. Erkezett egy postagazdálkodó is, természetesen őszén, nem maradt benne egy palack sem. Es így tovább. Esért aktuális a tegnapi tárgyalás, ahol négy vasuti tolvaj állott Gyenge Béla bíró tanácsa előtt, akik egy vasuti kocsiból készletet vittek el, sok más egybeállítású. A vádlottak mindent beismertek, de ítélességüket hozták fel okuk: Farkas István királyi ügyész és Szeghalmy Sándor dr. pleidoyer jel után a bíróság (Hermann Aladár és Peres Ferenc bírák, Balcz Ágoston dr. jegyző) 3-8 havi fogságra ítélte a tolvajokat, akik felbontottak.

Vojtkó-pár hangversenye. A szerkesztő közönségek előtt már előnyösen ismert Vojtkó művészcsoport december hó 8-án tartja meg ezidél nagyvárosi hangversenyt a Katolikus Kőr dísztermében, amelynek részbeni jóvádelmét szintén is a négyes hangversenye és áruvalapja javára adják. A hangversenyt művészek be a nagy közönség előtt először dr. Stern Ödönné uranő, aki kiváló szongorjátékos és Vojtkó Péter, a berlini es. kir. operá hegédművészek kísérete mellett Beethoven szonátákat fog előadni. Vojtkó Péterné operánekésző „Róbert és az ördög” című operából a nagy ártát fogja énekelni, valamint több operáéneket. Vojtkó Péter tanár szemkivétel a „Frua” operá (Szerenat) koncertjét fogja előadni. A részletes műsort, amely még megfelelő művészi számokkal gyarapodni fog, szintén közzöljük.

Jótekonycsú hadikölcson biztosítás. A hadikölcsonjegyzésai egybeeső tőlt életbiztosítások művelését az egyik legtekintélyesebb biztosító intézet, a 216 millióval rendelkező Adria Biztosító Társulat igen kedvező feltételek mellett vesette be. Az intézet helyi főgynöksége az Ujvárosi Takarékpénztár r. t. ezenkívül még a hadi jótekonycsú is előmozdítandó átiratban arról értesítette a katonai és polgári hatóságokat, hogy az intézetnél megkötendő hadikölcson életbiztosítások után a 10ke 1 százalékat, vagyis minden élet 100.000 korona jegy után 1000 koronát ad nagyvárad és biharmegyei hadijótekonycsú aláír, hogy esélis az itteni hadiörségek és áruvalapjának megfelelően hozzájárulhasson. Az intézetnek lapunkban megjelent idevonatkozó zsal hirdetésére egyébként is felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Elvezett vasárnap este a Kath. Kőr vallóestélyen egy gyönyörűs időköl, melyben egy kis ország is volt. Kérlek, hogy a becsületet megtartás adja be a Tiszasóvil kiadóhivatalába.

A Vil-ik magyar hadikölcsonre a Nagyvárosi Agrár Takarékpénztár Korona Szövetkezte heti befizetések mellett elfogad jegyzéseket, melyek akár az intézet helyiségében (Rakóczi-ut és Ujvárosi) akár szövetkezeti ügyvezetőknél Gáthy Sándor úrnál eszközölhetők.

Aszédinál Fűzet Kosuth-utca, főlk Rakóczi ut Csoklódó Király, megérkeztek a Mikulások, szívből szöbök és olcsóbbak. Csokli csoklódó, tonbonok kenyek rum, tea, teásütemények, likörök, gyógyborok, Karacsorjra és újvros megérkez az összes események, fírom ha konzervek — Ajánlom is olcsó és zörcök figyelmébe. Nagyban és kicsinyben kapható. Telefon 635.

Biharmegyei Takarékpénztár (Kosuth-utca 3.) hadikölcson jegyzéseket polgári és katonai ügy lektől készíttel elfogad. Betéteket korlátlanul rendelkezésre hozó át Kölcsonként ad a hadikölcsonkötvények e 80% erj ig 4 1/2% kamat mellett. A jegyzés alkalmaival felhasználék jutaleket megterít.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fűgöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kölmezfestő, vegytisztító és gőzmosógárában
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 84. Felvételi üzlet 14-69.

Amerikában, New-Yorkban végzetes tanulmányai. Budapest n és Temesváron jöhírvő kömetika int zere volt, mert Nagyvárad n újból elegáns berendezett kometika intézet és hölyfodászat létesítet, hol a jó hírvő Pölöske hölyfodászat szerződéste. Hölykö önség figyelmébe.

Éjjeli ör kerestetik intézethes. Érdelklödni a kiadóhivatalban.

SZÍNHÁZ

HETI MÜSOR:
Kedd: Végre egyedül.
Szerda: Végre egyedül.
Csütörtök: Márványmenyasszony.
Péntek: Szabai rósa.
Szombat délután: Harom a kislány.
Szombat este: Feltéhenység. (Bárlat színet.)
Vasárnap délután: Varázserklő.
Vasárnap este: Végre egyedül.

Végre egyedül!
— Nagy operett 3 felvonásban. Szövegét írták: Willner és Bodanszky Harsányi Zsolt. Zenét szerzette Lehár Ferenc —

Lehár zenészsöz pályáján érdekes fejlődési fokot jelent a Végre egyedül. Zenője sokat nyert mélységben, szinben és kifejező erőben, megközelíti az operastílust, érzéseket és indulatokat fest, általában komolyabb és magasabb törelvéseket áru el, mint addigi alkotásai. Emellett azonban a könnyed zene is helyet foglal benne, kivált a harmadik felvonásban a mint a hogy Libárnál sac-

kiros, az egészen végigvornul egy vadridalim. Csak itt van után némi hátrányban az addigtekhes képest: Lehár legújabb operettjének vezérdallama az addigtekhes hasonló motívumainak népszerűségét nem fogja elérni soha. Elfeledik, vagy észre sem veszik. A hol legjobban kellett volna az inverzióknak érvényesülnie, ott kisseg elcsayhult. De nem te es a földolog; az operett mint egész zenei alkotás feltétlenül nagyértékű a előadás érdemes a minél alaposabb kidolgozásra.

A szövegírók nem tartottak tépát a zenészsözvel. A mese roppant egyszerű, míg köi is a figyelmet, a dialóg megjelölősen öltetéségény. Az egész operettben úgy szólván minden a renője.

Az előadás nagyon jó volt, megfelelt a darab halk, díszes stílusának. Kovács Margit megint az ő hangjának megfelelő szerephes jutott a nagyotlat is énektudását, játékbéli rutinját. Tompa és Szigeti két komikus szerepből csináltak ki annyi humort, a mennyit csak lehetett. Bihari Sándor szépen énekelte és játszotta a ködítő atass szerepét: különösen dícséret illeti Kovács Margittal együtt a második felvonásért, amelyet ketten énekelnek végig hatásosan és játékosan meg tökéletes kidolgozával. Kálmán Marci kis hangja Tilly szerepében gyengén érvényesült, temperamentus játékával pótolta.

A rendezés Bihari Sándort, a zenekar alkara és a zenei részök pontos beállítására Kovács Mihály kermsztart dícsérik.

Végre egyedül! A vasárnap oly nagy sikerrel bemutatott Lehár operette csütörtökig tölti be a műsort, amely előadások iránt változatlanul élnek a közönség érdeklődése, ami leginkább az igazságot, hogy a Végre egyedül! még vasárnap este is be töltve a műsort, a publikum már tegnap megterítte a vasárnap előadásra a jegyek vásárlását.

A Márványmenyasszony. Csütörtökön este a Márványmenyasszony tölti be a műsort, amely a bemutató óta, minden szinsszerűlté albszínától nagy közönséget von. A vidám operette, amelynek címszerepében Vig Marci aratja legzsebb sikerűek egyikét, csütörtökön este is előreláthatólag tölti házit fog vonzani.

Értesitem a t. hölyközönséget, hogy kozmetikai műtermembe bevezettem a **hölyfodrázatot** Pölöskegy a jöhírvő hölyfodrász szakszerű vezetőségével. Minden hajmunkát parókát a legmodernebb kivitelben készítek. Hajfestés minden színben. Ondoláció K 250. Hajnosás K 4. Arcpótlás, manikür, hajszálszedés villannyal utánvívás nélkül. Arc ártítás vizitenként 5 kor. Deák Ferenc-ut, 7. I. em.

HIRSCHFELD VILMA

Helvey Erzi vendégszerelés. Helvey Erzi, a 10 színházi színészi primadonája a jövő hónapban Nagyvárdon vendégszerel. Két estére tervezte vendégszerelését a fiatal művésznő, aki nagyváradi szerződésű és jelentős alkereket szerzett a színházon.

APOLLÓ mozgószínház
Kedden
A Judás leánya
dráma 5 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház
Kedden
A molnárleány szerelme
dráma 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

VISADÓ mozgószínház
Kedden
Homuncullus
vígjáték 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

VILTTÉR

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy e hó 1-e óta Roth M. utóda cég

férfidivat üzletét átvettem

és azt tovább ugyane cég alatt régebben fennálló üzlettel egyetemlegesen fogom folytatni, kérem továbbra is a n. é. közönség nagybecsű támogatását.

Hollós Jenő

férfidivat üzlettulajdonos Rákóczi-ut B. sz. és Bémer-tér B. szám.

Hordók

különböző nagyságban

eladóok.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZEKÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke **1.000.000 korona.** Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítól váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.

Előmerköltő: DR. KRÜGER ALADÁR Feloldó szerkesztő: DR. PAPP KÁROLY

Karácsonyi árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vize. készlet esiszólt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Liköröskészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály fehér	8.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskanos színes	5.-
Kenyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	25.-
Kávékészlet színes aranyozással	25.-
Feketés készlet színes aranyozással	25.-
Bőrdőlkészlet felszerelve, sz. aranyozással	70.-
Hidegfelvágott készl. sz. aranyozással	25.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	25.-
Fali tűkör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglathalban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávés	8.-
Köpcésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nippok, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és dísz műáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Meghívás.

Az Egyesült bank és takarékpénztár részvénytársaság Nagyvárdon, saját intézeti helyiségében, Bémer-tér 4. szám alatt 1917. évi november hó 28 ik napján, szerdán délután fél 6 órakor

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgatóság javaslata és ennek folytán határozati hozatal a Sársói Népbank, Mosonmagyaróvár Takarékpénztár Berettyóújfalu és a Dercsői Népbank dercsői részvénytársaságokkal való egyesítés tárgyában.

2. Alapszabályok módosítása.
Nagyvár. d. 1917. november: hó 15 én.

Az igazgatóság.

A t. részvényeseket figyelmeztetjük, hogy alapszabályaink 11 § a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényes gyakorolhatja részvényesi jogait aki saját nevére átírt részvényeit, vagy más pénztáratól, a közgyűlés megkezdése előtti 12 órájáig a részvénytársaság pénztáránál leteszi.

Adriai Biztosító Társulat
alapított 1838-ban.

Részvénytőke és tartalékok
1916. év végén

216 millió korona.

A VII. magyar hadikölcsön jegyzésével kapcsolatban —

korlátlan összegű

életbiztosításokat nyújt

a társaság által szerződés szerűen szavatolt összegű életbiztosítások és biztosítási díjaknak feltehető előnyös olesóbbítása mellett.

A jegyzés már egy évi díj lefizetése ellenében a teljes biztosított hadikölcsön összege erejéig történik.

Tájékoztatást az „Adriai Biztosító Társulat” magyarországi igazgatósága Budapest, IV. Váci-u. 20, illetőleg helyben annak főigynöksége az

Ujvárosi Takarékpénztár r.-t.

Szent László-tér 5. nyujt.

* A Leszámitoló és Jelzálogbank Részvénytársaság (Bémer-tér 4) közli, hogy a hatodik hadikölcsön végleges kötvényei megérkeztek és intézeti pénztáránál a hivatalos órák alatt, a kiadott pénztári elk. részvények ellenében átvehetők.

Megnyilt a
FARKASÁRUHÁZ
Zöldfa u. 5. szám.
Legszébb játékok és
díszmárkák nagyrak-
tára. Szolid árak!!!

Magyar Országos Biztosító Intézet
Rt.

Hadi és hadikölcsön biztosítási osztálya
A m. kir. Honv. Minisztérium Hadsegélyző
bizottságának elnöksége alatt az alábbi
szervezeti és szervezeti rendjében működik.

Erdélyi rész Kőbányai utca:
Nagyvárad E. redői Emlék-tér 2. sz. I. em.

**Hadikölcsön jegyzés
biztosítással kapcsolatban.**

A bankoknál eszközölt jegyzéssel
egyenlő értékkel bír.

Intézetünk módot nyújt mindenkinek his
összegeket megőrzésére és jegyzésére is amennyiben
szükség esetén és csatlózási is gondos
kódolással.

Aki pl. 1000 kor hadikölcsön-biztosítást
köt, 20 éven át évente csak 36
korát tartozik fizetni. — Ha a fél éven át
megélti úgy 6 magát illeti meg a 1000 kor-
ra és hadikölcsön-összege, a bérnők: előbb
haza meg, akkor itthon, akkor a haza felé,
egy sor szomszédok talál, után adja kapja
ki, minden utánfizetés nélkül.

10000 korra az orvosi vizsgálat nélkül
kötött hadikölcsön-biztosítás. Bélyeg vagy
10000 koros orvosi vizsgálat nélkül.

Bérnők: beszedés, a befizetett össze-
gnek a részletei és a végei.

Hadikölcsön biztosítást köthet minden
15-60 éves ember, nem véle tekintet nélkül.

A hadikölcsön biztosításból befolyó csek-
ek a m. kir. Honv. Minisztérium Had-
segélyző Bizottságának az elnök úr által
szervezett és szervezett feladatokat látja el,
ami a **Magyar Országos Biztosító**
Intézet hadikölcsön biztosítási osztályánál
léti meg a hadikölcsön biztosítást, az emberek
hazafelé költésére get teljesít, hanem az az
hazafelé költésére get teljesít, hanem az az
hazafelé költésére get teljesít, hanem az az

Mindenemű felvilágosításai kérésre
szolgálnak.

Magyar Országos Biztosító Intézet Rt.

Nagyvárad
Erdélyi Emlék-tér 2. I. em. Telefon 11-85

**MEGNYILT AZ ÚJ MODERN
képkeretezési vállalat!**

Képkeretezések a legújabb kivitelben, minden for-
mában és színben, bármily szélességben elvállal-
tatnak, szükség esetén 1 óra alatt elkészítetnek.
— Oval keretek és angol képek nagy választék-
ban, olcsó árak mellett. — Ablaküvegezés azon-
nal elintéztetk. — Csiszolt kézi tükrök velencei
kivitelben szintén kaphatók. — Mindennemű csi-
szolt tükrök és üvegek szállíthatnak a butorokba
behelyeztetnek!

Nyílt üzlet! Rákóczi-ut 10. sz.

STERN-PALOTA, a SZÉCHENYI-szállóval szem-
ben! A nagyérdemű közönség hecses pártfogá-
sát kéri

BLAU R.

Mindentéle vidéki megrende-
léseket a zonnal szállítunk.
Telephon 92, sz.

Szélőtől, hidegtől
kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb
anyagokból van összeállítva, mi-
nőségére és hatásaira nézve felül-
mulja az összes forgalomban
levő készítményeket. Kétféle
minőség van nappali és esteli
használatra.

1 légey ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szeri bőrhámlás
és sömör, továbbá izzadó, fényes,
zsíros (miteres) atkás arcra na-
ponta, ahányszor szükséges, gya-
potra ömött folyadékkal meg-
töröljük. Az arc rögtön csodás
szép lesz, mintha valami mesés
lehelet finomságu harmattal
volna bevonva. Az atkák pár
nap alatt elmuínsk. Teljesen ár-
talmatlan készítmény. Óvakod-
junk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerék kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Megnyilt a
KELENGYE
áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Kránier féle bolt-
helyiségben. :-
Storok, ágyterítők,
függönyök, szőnye-
gek, ruha és blous
selymek nagy választékban.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanszereifő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramfonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadhatnak.

ESZAKTUL

**Előre-
készítve**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szegedi színés-
művésznőknek egye-
dül kiadott.
Tisztítások és átalá-
kítások elvállalunk.
Fűzők mártás után a
legrovidebb idő alatt
elkészítetnek.

Beraktározás!

Áruk, tárgyak, termények stb. rövidebb-
hosszabb ideig beraktározására meg-
felelő helyiségek, ezeken kívül boros
és száraz pincék, istálok, kocsisznek is
állanak rendelkezésre. A beraktározott
tárgyakat tűz és betörés ellen biztosít-
juk. Kézeltábi felvilágosítással szolgálnak.

Fekete Sas és Zöldfa
Részvénytársaság
beraktározási osztálya.

Iroda: Sac-passage, 24. számú lépcső.

!! Telefon 14-00. !!